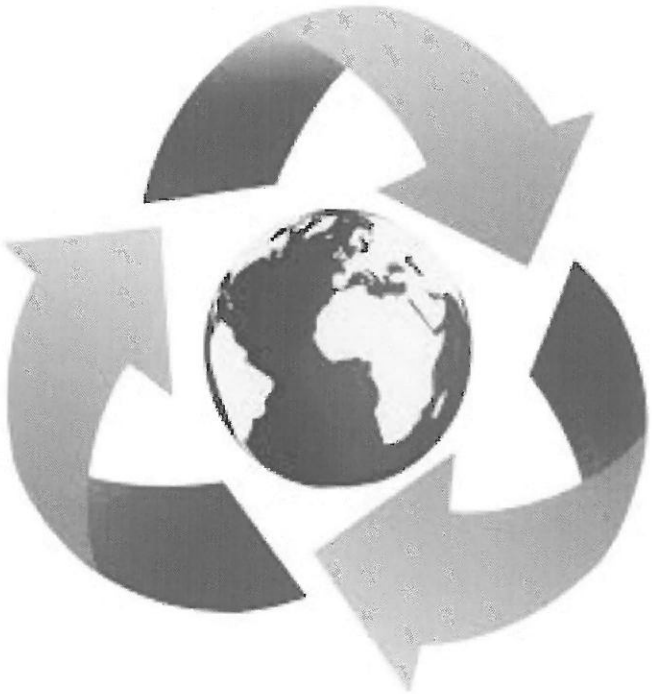
ОБЩИНА ДИМОВО

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2016-2020 ГОДИНА

ПРОЕКТ!

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. Въведение

II. Основни изводи от анализа на състоянието на управлението на отпадъците

III. SWOT анализ (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите)

IV. Цели и приоритети

V. План за действие към подпрограми с мерки за постигането им

VI. Координация с други общински и регионални планове и програми

VII. Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на общинската ПУО

VIII. Приложения:

1. Анализ на състоянието на управлението на отпадъците:

- Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи

- Анализ на отпадъците

- Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците

- Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците

- Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

- Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

- Анализ за информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

- Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци

2. Прогнози

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БО	Битови отпадъци
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ДБ	Държавен бюджет
ДО	Данъчна оценка
ЕС	Европейски съюз
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗМСМА	Закон за местната администрация и местното самоуправление
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИСПА/ISPA	Инструмент за структурни политики за предприсъединяване
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МЗГ	Министерство на земеделието и горите (до18 юли 2007 г)
МЗП	Министерство на земеделието и продоволствието (след 18 юли 2007)
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НППОО	Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци
ОА	Общинска администрация
ООп	Организация по оползотворяване
ООС	Опазване на околната среда
ОП	Обществена поръчка
ОПУДО	Общинска програма за управление на дейностите по отпадъците

ПО	Производствени отпадъци
ПСО	Претоварна станция за отпадъци
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РБ	Републикански бюджет
РД	Регионално депо
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
СО	Строителни отпадъци
ТБО	Такса за битови отпадъци
УО	Управление на отпадъците
УТ	Устройство на територията

I.ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Програма за управление на отпадъците на община Димово е разработена на основание изискванията на чл.52 от Закона за управление на отпадъците. Тя е разработена в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) и е с период на действие 2016 – 2020 година. Програмата включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината, регламентирани в Глава втора, Раздел III на ЗУО.

Рамката, обхвата и съдържанието на общинската програма за управление на отпадъците са в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците.

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за постигане на ефективно използване на ресурсите и устойчиво управление на отпадъците, тъй като анализите на съществуващата ситуация показват, че в България съществува значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, разкриване на нови пазари и създаване на нови работни места, като същевременно бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

НПУО се основава на следните основни принципи:

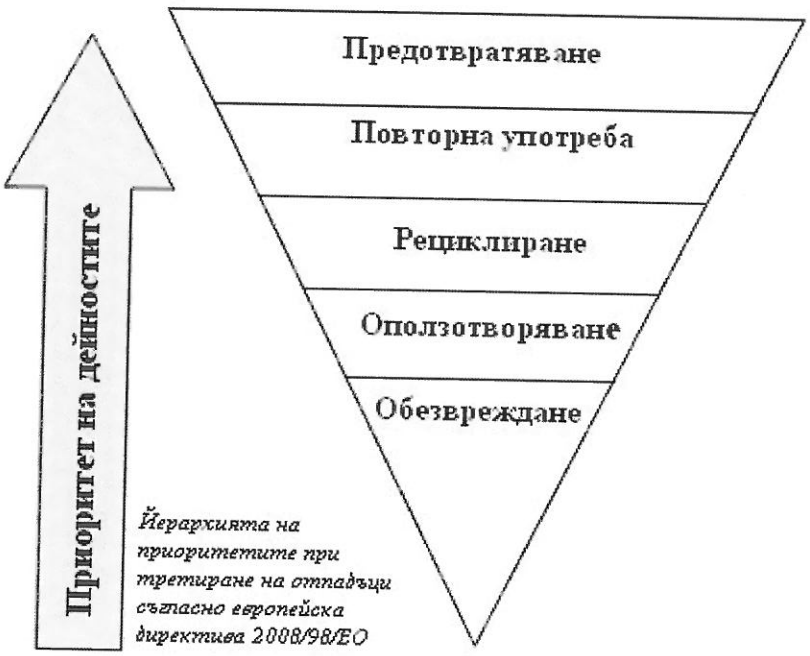
- "Предотвратяване" - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.
- "Разширена отговорност на производителя" и "замърсителят плаща" – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве.
- "Превантивност" – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.
- "Близост" и "самодостатъчност" – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване, като отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките на Съюза.
- „Участие на обществеността" – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

Общинската програма за управление на отпадъците включва в обхвата си отпадъците, попадащи в приложното поле на ЗУО:

- Битови отпадъци
- Производствени отпадъци
- Строителни отпадъци
- Опасни отпадъци

Йерархия на управлението на отпадъците

Рамковата директива за отпадъците въвежда нова йерархия на управлението на отпадъците. Тя е крайъгълен камък на законодателство и политиката относно отпадъците. Тази последователност определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда в законодателството и в политиката относно отпадъците. Спазването на йерархията на управление на отпадъците от страните-членки гарантира най-високо ниво на съответствие с европейските документи за ефективно използване на ресурсите, поради което следва да се насърчава по всякакъв начин.

Йерархията на приоритетите при третиране на отпадъци съгласно европейска директива 2008/98/ЕО

Йерархията задава пет възможни начина за институциите и бизнеса за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

а) Предотвратяване на образуването на отпадъци

б) Подготовка за повторна употреба

в) Рециклиране

г) Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия

д) Обезвреждане (депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

- *„Предотвратяването"* на отпадъци е определено в Директивата като мерки, които се предприемат преди веществата или предметите да се превърнат в отпадък, с което се намалява:

а) генерираното количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл (количествено предотвратяване)

б) съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите (качествено предотвратяване на отпадъците).

- *„Подготовка за повторна употреба"* включва почистване, проверка и поправка на употребявани продукти, които са станали отпадък, така че да могат да се употребяват повторно (например поправка на велосипеди, електрическо и електронно оборудване, мебели и др., които след като са поправени се продават като втора употреба). Подготовката за повторна употреба е вид оползотворяване на отпадъците.

- *„Рециклиране"* - Подходът при рециклирането е, че един материал се преработва с цел да се променят неговите физикохимични свойства и да се оползотворява повторно за същите или за други цели. Главната цел на Рамковата директива за отпадъците е ЕС да стане повече от "рециклиращо общество", което се стреми да избягва образуването на отпадъци и да използва отпадъците като ресурс.

Конкретните дейности по управление на отпадъка, които се класифицират като рециклиране съгласно Рамковата директива за отпадъците, включват (но не само):

- рециклиране на материали: напр. на пластмасови продукти или компоненти в пластмасови материали; стопяване на отпадъчно стъкло в стъклени продукти; употреба на хартиени отпадъци в заводи за хартия и др. Рециклирането на материали: например пластмасови гранулирани и пелетизирани за екструдиране или формоване, натрошени отпадъци от стъкла, сортиране на отпадъци от хартия, отговарящи на критериите за края на отпадъка
- Производство на компост, отговарящ на критериите за качество на продуктите.

Рециклирането е вид оползотворяване на отпадъците.

- *„Друго оползотворяване"* е всяка дейност, която отговаря на определението за „оползотворяване" съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране.

Примери за друго оползотворяване са:

- изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия. Това е операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията,

класифицирана като R1 в приложение II към РДО. Това контрастира с изгарянето на отпадъци без оползотворяване на енергия, класифицирано като операция по обезвреждане D10 в приложение I към РДО.

- насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване
- *„Обезвреждане"* - депониране (дори когато сметищен газ се използва за възстановяване на енергия); изгаряне и съвместно изгаряне, които не отговарят на критериите, за да бъдат определени като оползотворяване (в случай на съоръжения, предназначени за изгаряне на твърди битови отпадъци, които не отговарят на определени критерии, с помощта на формулата за енергийна ефективност R1 в приложение II към РДО), насипни дейности, когато не отговарят на дефиницията за оползотворяване.

Ключови цели на програмата

ПУО е напълно съобразена с основните цели в европейското екологично право в сектор "Отпадъци" и съдържа ключови цели, за постигането на които в НПУО и НППОО са предвидени програми от мерки.

Отпадъчни потоци	**Година**	**Цел**		
		Оползотворяване	**Рециклиране**	**Събиране**
Отпадъци от опаковки	Ежегодно за всяка година от НПУО	Не по-малко от 60 % от теглото на отпадъците от опаковки трябва да бъдат оползотворени или изгорени в инсталации за изгаряне на отпадъци с оползотворяване на енергията	Не по-малко от 55 % и не повече от 80 % от теглото на отпадъците от опаковки трябва да бъдат рециклирани, като се рециклира не по-малко от: а) 60 % от теглото на отпадъците от опаковки от стъкло; б) 60 % от теглото на отпадъците от опаковки от хартия и картон; в) 50 % от теглото на отпадъците от опаковки от метали; г) 22,5 % от теглото на отпадъците от опаковки от пластмаси, при чието рециклиране се получава единствено пластмаса; д) 15 % от теглото на дървесните отпадъци от опаковки.	Системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки, обхващат не по-малко от 6 000 000 жители на територията на страната и задължително включват курортните населени места и всички населени места с население над 5000 жители.

Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)		Оползотворяване на не по-малко от:	Подготовка за повторна употреба и рециклиране на не по-малко от:	Разделно събиране на ИУЕЕО в общо количество, което се равнява на не по-малко от:
	2014	- 80 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 1 или 10 от Приложение № 1; - 75 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 3 или 4 от Приложение № 1; - 70 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 2, 5, 6, 7, 8 или 9 от Приложение № 1.	- 75 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 1 или 10 от Приложение № 1; - 65 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 3 или 4 от Приложение № 1; - 50 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 2, 5, 6, 7, 8 или 9 от Приложение № 1. - 80% за излезли от употреба газоразрядни лампи, попадащи в категория 5а от Приложение № 1	Лицата, които пускат на пазара ЕЕО, предназначено за употреба в бита, осигуряват разделно събиране на ИУЕЕО, образувано в бита, в общо количество, което се равнява на не по-малко от 4 килограма на жител годишно, но не по-малко от средното тегло на ИУЕЕО, събрано през трите предходни години, в зависимост от това, коя от тези стойности е по-голяма.
	2015		- 80 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 1 или 10 от Приложение № 1; - 70 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 3 или 4 от Приложение № 1; - 55 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 2, 5, 6, 7, 8 или 9 от Приложение № 1. - 80% за излезли от употреба газоразрядни лампи, попадащи в категория 5а от Приложение № 1	Лицата, които пускат на пазара ЕЕО, предназначено за употреба в бита, осигуряват разделно събиране на ИУЕЕО, образувано в бита, в общо количество, което се равнява на не по-малко от 4 килограма на жител годишно, но не по-малко от средното тегло на ИУЕЕО, събрано през трите предходни години, в зависимост от това, коя от тези стойности е по-голяма.
	2016			- 41% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
	2017			- 48% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години

	2018	- Оползотворяване на не по-малко от 85 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 1 или 4 от Приложение № 3; - Оползотворяване на не по-малко от 80 % за ИУЕЕО, попадащо в категория 2 от Приложение № 3; - Оползотворяване на не по-малко от 75 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 5 или 6 от Приложение № 3.	- Подготовка за повторна употреба и рециклиране на не по-малко от 80 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 1 или 4 от Приложение № 3; - Подготовка за повторна употреба и рециклиране на не по-малко от 70 % за ИУЕЕО, попадащо в категория 2 от Приложение № 3; - Подготовка за повторна употреба и рециклиране на не по-малко от 55 % за ИУЕЕО, попадащо в категории 5 или 6 от Приложение № 3; - За ИУЕЕО, попадащо в категория 3 от Приложение № 3, се рециклират не по-малко от 80 %.	- 55% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
	2019			- 60% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
	2020			- 65 % от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години в Република България
Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)	2015	Минимум 95% от теглото на всяко ИУМПС, прието на площадки за събиране и съхраняване или в центрове за разкомплектоване	Минимум 85% от теглото на всяко ИУМПС, прието на площадки за събиране и съхраняване или в центрове за разкомплектоване	
Отработени масла	Ежегодно за всяка година от НПУО	Мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през текущата година		
Гуми		Оползотворяване на не по-малко от:	Регенериране и/или рециклиране на не по-малко от:	
	2014	65 % от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през текущата година	20% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година	
	2015	65 % от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през текущата година	25% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година	
	2016	65 % от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през	30% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година	

		текущата година		
	2017	65 % от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през текущата година	35% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година	
Гуми	2018	65 % от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през текущата година	40% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година	
	2019	65 % от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през текущата година	45% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година	
	2020	65 % от количеството (в тонове) гуми, пуснати от тях на пазара през текущата година	50% от количеството гуми, пуснати на пазара през текущата година	
Портативни батерии и акумулатори (ПБА)	2014			мин. 40% от пуснатите на пазара ПБА с изключване на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
	2015 и всяка следваща година			мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключване на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
Автомобилни батерии и акумулатори	Ежегодно за всяка година от НПУО			Количество автомобилни НУБА, отговарящо на коефициент на събираемост, не по-малък от 100 % от количеството пуснати на пазара автомобилни батерии и акумулатори, като коефициентът на събираемост се изчислява съгласно приложение № 3 от НБАНУБА

Индустриални батерии и акумулатори	Ежегодно за всяка година от НПУО			Количество индустриални НУБА независимо от химичния им състав и произход, отговарящо на коефициент на събираемост, не по-малък от 25 % от количеството пуснати на пазара индустриални батерии и акумулатори, като коефициентът на събираемост се изчислява съгласно приложение № 3 от НБАНУБА
НУБА	Ежегодно за всяка година на НПУО		- Рециклиране на не по-малко от 65 % от теглото на материалите, съдържащи се в оловно-киселите батерии и акумулатори, и възможно най-висока степен на рециклиране на оловото, което се съдържа в тях, като същевременно се избягват прекомерните разходи; - рециклиране на не по-малко от 75 % от теглото на материалите, съдържащи се в никел-кадмиевите батерии и акумулатори, и възможно най-висока степен на рециклиране на кадмия, който се съдържа в тях, като същевременно се избягват прекомерните разходи; - рециклиране на 50 % от теглото на другите НУБА.	
Биоотпадъци	2016	мин. 25% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.		
	2020	мин. 50% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.		

	2025	мин. 75% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.		
Отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата	2020	до 35 % от общото количество на същите отпадъци, образувани в Р. България през 1995 г.		
Битови отпадъци от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло	2016		мин. 25 % от общото им тегло	
	2018		мин. 40 % от общото им тегло	
	2020		мин. 50 % от общото им тегло	
Строителни отпадъци	2016	най-малко 35% от общото тегло на отпадъците		
	2018	най-малко 55% от общото тегло на отпадъците		
	2020	най-малко 70% от общото тегло на отпадъците		

II.ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

От направените анализи (виж. Приложения Анализ на атпадъците) можем да направим следните изводи:

1. *Количеството отчетени битови отпадъци за последните четири години е сравнително стабилно.За първите три месеца на 2016 г. количеството отпадъци нараства тройно.*
2. *Нормата на натрупване на отпадъците, генерирани от жителите на общината е по-ниска от средната за страната.*
3. *Количеството на отчетените от организацията по оползотворяване разделно събраните отпадъци на територията на общината е с лека тенденция към увеличаване.*
4. *Ниската ефективност на разделното събиране на отпадъците на територията на община Димово ще създаде основна трудност при постигане на целите за рециклиране, определени в ЗУО. Общината трябва да заложи на ефективно предварително третиране и разделяне на отпадъците.*

III. SWOT АНАЛИЗ

SWOT анализът изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегическия анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите "силни страни" и "слаби страни". Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ, се диференцира на "възможности" и "заплахи".

Силни страни. Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

Слаби страни. Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на сектора.

Възможности. Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.

Заплахи. Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Силни страни:

- Цялата територия на Община Димово влиза в обхвата на предоставяните услуги, свързани със сметосъбиране и сметоизвозване.
- 100 % задоволяване потребностите с необходимите съдове за битови отпадъци.
- Участие в РСУО Видин.
- Община Димово има разработени местни нормативни дикументи, свързани с управление на отпадъците.

Слаби страни:

- Ниска ефективност на въведените системи за разделно събиране на масово разпространените отпадъци.
- Спряна експлоатация, но все още нерекултивирано депо в землището на гр. Димво.
- Няма реализирани проекти за минимизиране на биоразградимите отпадъци чрез фамилно компостиране.
- Високо ниво на депониране на различните видове отпадъци.
- На местно ниво липсват мерки и стимули, които да допринесат за намаляване количеството на образуваните отпадъци.

Възможности:

- Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективно управление на отпадъците на местно ниво.
- Промяна на обществените нагласи в полза на намаляване количеството на образуваните отпадъци и тяхното ефективно управление.
- Висок процент на разделно събраните масово разпространеи отпадъци на територията на общината.
- Висока ефективност на предварително третиране на отпадъците, постъпващи на регионално депо.
- Повишен административен капацитет по отношение на дейностите, свързани с управление на отпадъците.
- Осигуряване на прозрачност при определяне на такса „Битови отпадъци“ за гражданите и бизнеса и въвеждане на принципа „заплащане според количеството на образуваните отпадъци”.

Заплахи:

- Обедняване на населението – невъзможност за плащане на дължимата такса, която покрива разходите по услугите, свързани с управление на отпадъците.
- Значително увеличение на разходите за управление на битовите отпадъци и необходимост от повишаване на такса „Битови отпадъци“.
- Промяна в законодателството на европейско и/или на национално ниво.
- Ниска ефективност на предварително третиране на отпадъците, постъпващи на регионално депо.
- Непостигнати цели на раздело събиране и рециклиране за съответните референтни години, заложени в ЗУО.

IV. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

Основна цел на настоящата програма е намаляване количеството на образуваните и депонирани отпадъци, изпълнение на нормативните изисквания при поносими разходи за населението на община Димово.

За да може да се оцени дали са постигнати целите в рамките на планирания срок се формулират специфични цели, гарантиращи изпълнението на генералната програмна цел. Общинската програма се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците 2014 – 2020